

különlő kérdés. A tőzsdé reformjával két junktumba állítani a mezőgazdaság érdekében olyan égetően sürős intézkedést a fedezetlen hátródlózat elterelésével.

A kérvények letergyálása után következnek az interpellációk. V. I. d. Auréli interpellációja után Vajda Sándor

a választói jog

tárgyában interpellál.

Vajda: Nyolc hónapja immár, hogy a kormány megalkotta az általános választói jog programjával. Azóta semmit sem hallottunk arról, vajon ez a kérdés, illetve az erről szóló törvényjavaslat előkészítése mely stádiumba jutott. Kérdést intéz a kormányhoz: Szándok-e legkésőbb a jövő májusig az általános választói jogról új törvényjavaslatot elkészíteni, amellyel a királyi akaratot megkompromittáltsák, se a nép érdekei hiányt ne szenvedjenek. A minisztereknek nagyon szépen és nagyon sokat beszélt, de — semmit sem mond.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Válaszol az interpellációnak. Kijelenti, hogy a kormány megindítja a választói jog reformját, de egy sorrendben fog dolgozni, a hogyan neki tetszik. Az általános választói jog kérdését minden este úgy fogja megoldani, hogy abban a magyar állam nemzeti jellege megőriztessék.

Wekerle beszéde után az ülés véget ért.

Fizetésrendezés a városnál.

A tanács mai ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, november 10. Nagyvárad város tanácsa ma délelőtt a városház tanácstermében ülést tartott, a melyen a tisztviselők fizetésrendezésének ügyét, illetőleg az erről szóló miniszteri leiratot vette tárgyalás alá. A tanácsülésen Rimler Károly polgármester előlélt. Jelen voltak még Bordé Ferenc jegyző, Gerő Ármán főkapitány, Kőszeghy József főmérnök, Komlóssy József és Darvasy Lajos tanácsosok, Ragány János főszámvéző, Istvánffy István tiszteletbeli tanácsos.

Az előnök polgármester megnyitotta a tanácsülést, ismertetve a fizetésrendezésre vonatkozó miniszteri leiratot. Ezután a tanács a leirat intézkedéseinek sorrendjében legelőször a javaslat ellen beadott felelőzéseket vette tárgyalás alá.

Szatari Illy János árvaszéki ülnök: A fizetések megállapítását kifogásolja. Felelőzésekben azt kéri Szatari, hogy a javasolt fizetések

összegét a méltányosság követelményei szerint arányosítsák. A tanács a felelőzések elutasítását javasolja a közgyűlésnek.

Juricskay Barna: Sérelmesnek tartja, hogy a második és harmad-osztályú aljegyző fizetését egyenlő összegben állapították meg. A tanács javasolja, hogy Juricskaynak háromszáz korona fizetési pótlékot állapítsanak meg a közgyűlés.

Altnóder Endre mérnök: Kevésnek tartja a javaslatban megállapított 4200 korona fizetést. A tanács 600 korona fizetésjavítást javasol.

Eleméry Ferenc alkapitány: Hivatalnokhelyettesi működésének díjazásánál 600 korona pótlék megsvazarását kéri. A tanács 500 koronában állapítja meg a fizetési pótlékot.

A másodikosztályú irrodatisztek fizetését 1600 koronáról 1700-ra, illetőleg 1750-re emelik.

Előterjesztették ezután a hivatal-szolgák kérését, ezt azonban csak a közgyűlésnek fogják tárgyalás alá bocsátani.

A polgári iskolai tanítók fizetését a jövő évtől kezdve kiegészíti a miniszter, Ragány János indítványozza, hogy a községi polgári iskola alkalmazottait ezért hajgják ki a javaslatból. Az indítványt Bordé Ferenc ellenzte. Rimler javaslatára kimondották, hogy az ügyet mindaddig függőben tartják, míg a fizetéskiegészítés valóságban megtörténik.

Kimondották végül, hogy a községi iskolai tanítók fizetésére vonatkozó eredeti tervezetet a miniszteri leirat ellenére is fenn tartják s ilyen értelemben javaslatot tesznek a közgyűlésnek.

A módosítások elintézése után a tanácsülés véget ért.

Mérnökök a magyar iparért.

— A mérnök szövetség a városához. —

Okos átirat.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, november 10.

A magánmérnökök országos szövetsége minden tekintetben megsvazielendő hazafias szellemű átiratot intézett Nagyvárad városához. Az átiratban arra kéri a várost, hogy a városi építkezéseknél szigorúan őrködjék afölött, hogy a megtervezés szándékú magyar kőbázhó nem jussanak, hanem a közpité munkálatokat csakis olyan cégek vállalatok kapják meg, melyeknek

tulajdonosi, vezetői, műszaki személyzete és munkásai magyar állampolgárok, a berendezése és szel-leme pedig tiszta magyar.

Ez a főhívás természetesen nemcsak a városi hatóságok, hanem a magánosokak is érinti, akik szintén magukévá tehetik a mérnökök hazafias szellemű főhívasát, melynek célja az, hogy az építőipar fölvirágoztatása által a tömeges kivándorlásnak gátat vessenek.

A magánmérnökök országos szövetsége nek átirata, amit teljes szövegében megkölödtek az országgyűlésnek is és minden egyes országgyűlési képviselőnek, a következő:

A legutóbbi áldatlan és meddő évek alatt annyi válságot szenvedett hazai építőipar, — melynek munkásai a teljes üzletlenség folytán tömeges kivándorlásra kényszerítettek, — a tulipán jegyében születtek nemzeti kormány működésétől méltán remélhethe azok jövőjének be-köszöntését.

De alighogy közgazdasági viszonyaink javulásának előjelei mutatkozn látszóttak, a bennünket mindenkor csak szakmányulanyak tekintő osztrák szomszédaink a kedvező konjunktúrákat saját előnyükre leendő kihasználása céljából olyan hatalmas támadásokat intéztek és intéznek onállan fejlődött építőiparunk ellen, melyek teljesen el is pusztíthatják, ha idejében és kellő erélyvel nem védekezzünk ellene.

Szövetségünk, mint a hazai építőipar hívatott öre, csak hazafias kötelességét teljesítette, midőn e fenyegető veszély sürős elhárítására hívta föl a nemzeti kormány figyelmét.

A kormány összes tagjához intézett vonatkozó előterjesztésünk másolatát szíves tudomásvétel végett azon hazafias kérelemmel van szerencsénk átszármasztani, hogy a Nagyságod vezetése alatt városi építkezéseknél méltóztatásuk szigorúan őrködjék afölött, hogy megtervezési szándékú magyar kőbázhó ne juthassanak meg a kiviteli munkálatokkal csakis olyan cégek és vállalatok bizsaraak meg, amelyek cégtulajdonosai magyar állampolgárok, illetve amelyeknek vezetői, műszaki személyzete, munkás állománya, szervezete, berendezése és szel-leme minden ízben tiszta magyar.

Kérésgek fölmerlése esetén éri-ránti megkeresésre készséggel szolgálunk megbízható fölvilágosításokkal.

HIREK.

* Várady Zsigmond levele.

Várady Zsigmond, a nagyváradi törvényhatóság bizottság tagja a következő levelet intézte Rimler Károly polgármesterhez:

Tekintetes Polgármester Ur! Korán elhalt jeles magyar festőművészünk, Mesterházy Kálmánnak oly vámsa jutott tulajdonomba, mely nézetem szerint úgy művészi értékeségénél, mint tőrfogatánál fogva méltóbb helyen függne az újabban ismét emlegetett városi képiárban, mint az egyszerű polgár-szék falai között. Felajánlóm tehát azt a városi képtár létesítéséig székházunk részére és kérem, hogy a tekintetes tanácsnál a kép elfogadását kieszakölési sziveskedjék. Vajha bakövetkezésnek nátluk is, hogy az üres falak csak az első igazi képeket kapják meg nehezen, az első valódi műtárgyak maguk behuzak önmaguk után a többieket. Vagyok a Tekintetes polgármester urnak, tisztelt szolgálja: Várady Zsigmond.

* A vagonhiány és a vármegye. A magyar államvasutaknál beült vagonhiány miatt Biharváros megye elcsapnájához számos panasz érkezik, hogy a megyei szükségessé állásokat nem tudják a vállalkozók elvezetni. Így a belénelési vonalon mintegy kétezer vagonra teltelt a vér szállítása. A belénelési örvényesi kavicsbányából most kel-lene a vármegyei kőutakhoz szükséges kavicsot szállítani, a mi vagonok hiányában most lehetetlen. Az érdekeltek az alsópán után miniszteri intézkedéssel kéri a köz-szállítókhoz szükséges vagonok állását.

* Vonatok érkezése és indulása. A kereskedelmi miniszter a közönség közelebb tájékoztatás érdekében elrendelte, hogy az állomásokra, valamint azokon a megállóhelye-rek, amelyek naponta két vonatpár-nál több vonat áll meg, a vonatok érkezését és indulását leintéző táblázatok függesztessenek ki. Ez a rendelkezés a jövő évi nyári menetrend-változással egyidejűleg hatályos végre. A nagyváradi pályaudvarokon is lesznek ilyen táblák.

* Magán tisztviselők gyűlése. A magán tisztviselők egyesületa ma vasárnap délután 3 órakor tartja november havi folytatódásos ülését, melyre a titkárság és választmány t. tagjai ezután hivattak meg.

* Kiskereskedők kongyűlése. A nagyváradi és biharmegyei kiskereskedők társulata a lemondás folytán megterjesztett előnyt tisztelt és az esetleg ennek folytán árszedésbe jövő más tiszteget vasárnap

Merték után kocsiztek férfi fehérneműket, teljesen uri kelengyeket és angol női blusokat. Raktáron tartok kalap, keztyű, zsebkendő, nyakkendő és férfi divat újdonságokat.

UKÁCS ALADAR
A NAGYVÁRAD

Fő-utón, az Orsolya szűzek bérpalotájában.

összebeszéltek volna, egyszerre el-
küldték magukat.
— Minden elereszteni!
E hatalmas, váratlan kitérésre a
segédök meglepetve, eleresztik a lég-
gömböt és ez egyszerre felszaba-
dulva oltant szoktan, mint egy te-
lertől, kinek nyakára dobta a
kanitár.

A lelkesedés kiáltása is fölszál-
leve együtt ezer emberi torokból.
A nézők e jelenet előre terve-
zett komédiának tekintve, elragad-
tatta tapsokkal.
A visszanemart utas totott száj-
al bánt a erepülő léggömb új-
án miss Adda, kit a kosar szökés-
ben meghorsolt, megnered a meg-
lepetten.

A közönség közt egy férfi bossz-
meleglettel felugrott, egy más-
dik pedig hozzá férfoáve, gunyo-
san odasug neki:
— Felűt, Rosanour uram.
— Még nem, — felelt a biztos,
a gondviselés a tisztességes ember-
ek számára teremtetve a távirát;
amint még sán munkáit, Rosanour
uram . . .

As ilyen kisebbajta léggömbök
rendesen a közölsben voltak leszá-
lni,
Rosanour meg volt győződve,
hogy ha a léggömb újja irányában
haladt, tehát a ten, er felé vette út-
ját. Ezen oknál fogva még előbb
kellett a légtutasoknak leszállniok.
E kedvező körülmények dacára
sem érkezett róluk hír estére.

(Folyt. köv.)

Dénes Béla
Nagyvárad, Bémer-tér.

Iparművészeti újdonságok
BRONZE, CHINA-ÉZÜST
dísz tárgyakban
használati cikkek
legújításosabb és a leg-
tartósabb evőeszközök.
Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Apró hirdetések.

Aki mint könyvelő, segéd, munkás vagy
bármely más minőségben állást keres

Aki bánat, földet, szőlőt, zongorát, lóim-
balom, kutyát vagy borsóit el akar
adni, vagy ilyeneket venni

Aki tanítót, nevelőt vagy nevelőnőt,
bonnét vagy nyelvtanost keres

Aki kereskedelmi cikkeire, ipari termé-
nyekre vevőket keres

Aki ismereteseget akar kötni

Aki előnyös üzlet csemekeket akar kö-
nyelni

Aki lakást bérelni akar venni vagy ki-
 akar adni

Aki olcsó pénzüstöt akar felvenni

Aki költséi akar valakivel valamit (és
alkotni vagy mérni)

biztos eredményt
é a, ha az
„E L O R E”
apró hirdetési rovatait
iglyembe veszi.
Keresni kezdésként és bizto sikert ér el

Építkezett Laszky Árpád könyvnyom.

Próbálja meg! mert ha csak egy kicsit
gondolkodik, okvetlenül
rájön arra, hogy **énnek is van hir-
delni valója**

Minden szó egyszeri behatolása csat
négy fillér.

Szegényeknek és alkalmatlannak ingyen.
munkásoknak

Közüsz zsinó 5 kilos postasomag 9 K
70, Kismennyben legújít-
nyosabb! **W** vevő, frissít hús-
fűtök, **halkonaszorok**, házikenyér, fűszer
k.

Értésdés fűt púdnak, asztali borok,
cseszegek szőlő, Gromofonjainak, har-
dai kapható: **STERN SOMA-nai**,
Nagyvárad, Nagypost-tér. 104

18 év óta fennálló **épezeműhely**
munkái után megrendelések, ugyan-
mennyen javítások jutányos ábrán gyor-
san eszközöltek, **Darvasy Károly**,
Székely-utca. 4.

Próbáljon pörkölt kávét **vásá-
rolni** új módszer szerint: **Próbálás**, **Szöke-
zamat** vagy **tejből** **Arzánál**, Kossuth-
utca 19. Oldal Árak Alánál nagy tisz-
tessé.

Egy helybeli rövidáru nagy-
kereskedésben
segéd
melőbbi belépésre kerestetik.
Cím a kiadóhivatásban

Laphirdők
férfiak, nők és 16 éven felüli fiúk felvétel-
nek az „Elore” kiadóhivatásban.

Pénz!

Olcsó tőkétörlesztéses köl-
csönöket 10—75 évre folyósít,
ugyszintén régi, drágább kamatu
kölcönöket kicseréli (convert) a
lehetsé legrovidebb idő alatt,
házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét**
vagy **bérlését** a legskeresettebb
eredményre közvetíti.

Földbirtokok parcellázását
saját költségén elvállalja és finan-
cirozza

Faludi Ignócz,
volt talaroképintári titkar bankhizo-
mányi és ingatlanforgalmi irodájá-
Nagyvárad, Mészáros-utca 2. sz. 40

TELEFON
az egész megyére 826.

**Első Biharmegyei és Nagy-
várad**

műbútorgyár

Ajánlom a leggyeszerűbből a leg-
modernebb kivitelű **szécsit gyáram-
ban készült széken, ebédti-
borsó, kávéházi és szőkezet-
berendezéseket** a legújósabb
gyári árk mellett.

Rajok, kőlevegőretek kívánatra
díjmentesen.

18—100 Raktár és Iroda: 29
Kisplac-tér, **Moldas-t plom**
mellett.

Telepek: **Kolozsvári-utca 29.**
és **Spaszi-utca 2.**

Bücher M on

Kraus Jakab

cím- és cégfűstő
Szacsay-utca

ajánlja a nagyérdemű közönség
szives figyelmébe

cím- és cégfűstő
műhelye,

mely szűkebb a legújósabb
árak, gyors és pontos készit-
galással áll a t. megrendelők
rendelkezésére.

4 **Telefon: 399. 9—25**

Csank rövid ideig!
Mindenkit érdekel!

Van szerencsés a t. vevőközönség szí-
ves tudására hozni, hogy egy nagy al-
bani vevő alkalmából nagy órák és jó mi-
nőségű férfi és női divatcikkeket szeretem
be, az a vevőközönségnek még nem létezőt
olcsó árak mellett árusítom t.

Férfi ingek . . . . . 1 kor-tól
Férfi harisnyák . . . . . 7 kr-tól
Női harisnyák . . . . . 11 kr-tól
Női keztyűk . . . . . 18 kr-tól
Férfi galérok . . . . . 5 kr-tól
Női és férfi trikók . . . . . 10 kr-tól
Gyermek trikók . . . . . 28 kr-tól
Cipőkörém 1 doboz . . . . . 5 krajczár
és még számos nélkülözhetetlen cikke.

A t. vevőközönség b. partfogását kérve
tisztelettel

REKLAM ÁRUHÁZ
Fő-utca és Szászok-utca sarkán.
Csak rövid ideig!

**—mosodám—
megnyitottam,**

melyben csak tisztán szappan-
nal és vízzel mosotok. Selyem-
ben a clór-mész ki van zárva
és a ruhá a gép rongálásától
mentve van.

Kivánatra a ruhát elhozatom
és tisztán hazaszállítatom.
E nével szerint kérem a n. é.
közönség becses partfogását
tisztelettel.

47
özv. BAKOS FERENCÉ,
Fő-utca 12. szám, Apolló-épület.

**Butorraktár és
karpitos üzlet!**

Tisztelettel b. tudására hozom a
nagyérdemű közönségnek, hogy nálam
Telek y. 24. sz. álláshelyem
megfelelő, legújósabb
torokkai rendestem be

Raktáron tartok **sz. 216. hátszobá-
berendezéseket és széken garni-
turákat** és minden a szalmába vágó
munkák nálam a

legújósabb árban szerezhetők be,
hogy már egész Biharmegye **Palley**
butorraktáráról beszélt. Gyakran minden
estérgyáros munkát saját műhelyemben
készítök és raktáron tartok.
Telek tisztelettel!

43
PELLEY SÁNDOR,
butorraktár.

Nincs szebb,
olcsóbb és
kedvesebb
a járadék
mint egy
beszélő-
gép.

Kapható: Edison Phonograph 5. ft.
Gramophon 6. árubdarab 2 1/2 ft 50 kr-tól.
Automata 25 ft-től kezdve.

Kengyel és lemezek olcsói választé-
kában. Több ezer újféle zenek és zenében.
Használt lemezeket vevetek vagy
újakra beszereltek. Képes-árjegyzékek kőttöm-
külön a fenti cikkekből ingyen és bérmentve.

Magyarország legelősből beszerzési forrása
Tóth József,
gramophon nagykereskedő
Budapest, Kőnyök-utca 3. szám.

Egyedül az országban!

Különféle a tanítás terén szerzett érdemekért
érmekek és oklevelekkel.

Soha ily kedvező alkalom!

Van szerencsés a nagyérdemű
közönség értesíteni, hogy a buda-
pesti első felsőbb szabás-tanítási in-
tézet tulajdonosa itt Nagyváradon,
Kőrös-u. 3. sz. a. 6. helyi tanfolyam-
mól nyitott férfi és női iskolák, vala-
mint házi kisasszonyok részére. Ké-
rem az érdekeltek melőbbi jelent-
kezését. Ugyanitt kapható a saját ki-
adású tankönyv 8 koronáért.

B. partfogást kéri: 55

Mehr Sámuel,
okvetlen műszabász-tanár, Fáy-u. 15.

„Orlási“!

**óra és ékszer nagy-
raktár,**

Legelősből bevásárlási forrás

Ferderber Testvérek
Kossuth-utca, Bihar kávéház-
33. szal szembem.
Fik-térrel Zöld-u. Horváth cukrász mellett

Több erem és oklevéllel kinttintetve

cipőfelsőrészek

gyári előállításában egész Bihar-
megye iparosságának elismerése s
dicséretével vagyunk elhalmozva.

**Mindennemű
cipőfelsőrészek**

a legújabb divat és izlés szerint.

Raktárunkban cipészeti kellékek
a legújósabb árban beszereshetők.
Bőrkereskedésünkben a legjobb bőr-
árak napi árakban, ugyanitt schewrok,
boxok és több gyártmányú vikasz
bőrök, talpak a legjobb minőségben.

**Gummi sarkok, kenőcsök
gyári árban.**

Mar del Géza,
Kossuth-u.

72 **Telefon: 564.**

Kindja az „Elore” hirdetőközpont vállalat.